

ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Σκαρτσιούνη Σταυρούλα
Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας
Γυμνάσιο Πυθαγορείου, 83 103 Πυθαγόρειο – Σάμος
τηλ. 0273-61461 & 01-8673903
και Μιχαήλ Βόδα 209, 104 46 Αθήνα

Περίληψη

Η εργασία αυτή είναι το αποτέλεσμα της προσπάθειας, που έγινε στο Γυμνάσιο Πύργου Σάμου τις σχολικές χρονιές 1999-2000 και 2000-2001 και που απέβλεπε στην εισαγωγή των υπολογιστών στην τάξη των γαλλικών και στην επίδραση τους στους μαθητές, ως μέσων ευρύτερης πληροφόρησης και επικοινωνίας. Στις σελίδες που ακολουθούν περιγράφονται οι διαδικασίες και τα βήματα, που ακολουθήθηκαν, για την πραγματοποίηση πέντε (5) Πειραματικών Διδασκαλιών, που εκπονήθηκαν με χρήση και αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών σε εργαστήριο υπολογιστών στα πλαίσια της Ενέργειας Οδύσσεια. Μέσα από την εφαρμογή μίας τέτοιας διδακτικής διαδικασίας έγινε προσπάθεια να επιτευχθούν στόχοι, όπως : το άνοιγμα του σχολείου προς τον κόσμο και η γνωριμία μ' αυτόν μέσα από την εξοικείωση των μαθητών με τη νέα τεχνολογία και τις δυνατότητες που αυτή παρέχει, η εξοικείωση του μαθητή με νέους τρόπους έρευνας, αναζήτησης στοιχείων και προσέγγισης της γνώσης, η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση του μέσω μίας πιο ολοκληρωμένης πληροφόρησης και ο εμπλουτισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας με ένα εναλλακτικό μέσο παροχής γνώσης. Όσον αφορά τα αναμενόμενα αποτελέσματα των διδασκαλιών που παρουσιάζονται, μπορούμε να διακρίνουμε τα γενικά και τα ειδικά. Τα μεν πρώτα, είναι κοινά σε κάθε τέτοιου είδους εφαρμογή και έχουν να κάνουν με την επίδραση που μπορεί να έχει η διδακτική πράξη, που εξελίσσεται σε μία τεχνολογική τάξη, στην στάση και συμπεριφορά του μαθητή, στην εξοικείωσή του με το μάθημα-στόχο και στην απόδοσή του. Τα δε ειδικά, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την εκάστοτε επιλεγμένη δραστηριότητα. Στον επίλογο παραθέτονται τα προβλήματα που εμφανίστηκαν, σχόλια και προτάσεις βελτίωσης.

Η εργασία αυτή είναι το αποτέλεσμα της προσπάθειας, που έγινε στο Γυμνάσιο Πύργου Σάμου τις σχολικές χρονιές 1999-2000 και 2000-2001, που απέβλεπε στην εισαγωγή των υπολογιστών στην τάξη των γαλλικών και στην επίδραση τους στους μαθητές, ως μέσων ευρύτερης πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Στις σελίδες που ακολουθούν περιγράφονται οι διαδικασίες και τα βήματα, που ακολουθήθηκαν, για την πραγματοποίηση πέντε (5) Πειραματικών Διδασκαλιών, που εκπονήθηκαν με χρήση και αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών σε εργαστήριο υπολογιστών στα πλαίσια της Ενέργειας Οδύσσεια.

Γενικές πληροφορίες

Στις διδασκαλίες αυτές μετείχαν ομάδες μαθητών από απομακρυσμένα και κυρίως αγροτικά χωριά της Σάμου, των οποίων η σύνθεση ήταν εξαιρετικά

ανομοιογενής, τόσο ως προς τα γνωστικά αντικείμενα (γαλλική γλώσσα και υπολογιστές) όσο και ως προς τον χαρακτήρα.

Οι ομάδες, που μπορούμε να διακρίνουμε, είναι τέσσερις:

1. Α΄ τάξη Γυμνασίου (σχολικό έτος 1999-2000) : ο αριθμός των μαθητών ανέρχεται στους 16, εκ των οποίων 13 αγόρια και 3 κορίτσια. Η σύνθεση αυτή, τους καθιστά μία τάξη ανήσυχη. Κύρια χαρακτηριστικά της ομάδας είναι η έντονη αντίδραση προς αυτό που αντιπροσωπεύει το σχολείο και η παθητικότητα. Στο σύνολό τους οι μαθητές παρουσιάζονται αδιάφοροι απέναντι στο μάθημα των γαλλικών, το οποίο χαρακτηρίζουν δύσκολο και έξω από τα ενδιαφέροντα τους, προτιμώντας συχνά να παραιτηθούν παρά να προσπαθήσουν. Παρόλα αυτά δύο-τρεις παρουσίες ξεφεύγουν από το σύνολο. Τα παιδιά αυτής της τάξης έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή, τόσο με τη γαλλική γλώσσα όσο και με τους υπολογιστές. Με την ομάδα αυτή πραγματοποιήθηκαν δύο από τις διδασκαλίες που παρουσιάζονται.
2. Γ΄τάξη Γυμνασίου (σχολικό έτος 1999-2000): ο αριθμός των μαθητών ανέρχεται στους 10, εκ των οποίων 5 αγόρια και 5 κορίτσια. Η σύνθεση αυτή δημιουργεί μία ατμόσφαιρα ανταγωνιστική που επηρεάζει θετικά την εξέλιξη της τάξης. Ενεργητικότητα, συμμετοχή και συνεχή δραστηριότητα χαρακτηρίζει την ομάδα αυτή. Οι μαθητές στο σύνολό τους θεωρούν το μάθημα των γαλλικών ενδιαφέρον και ευχάριστο. Η ενασχόλησή τους με τη γαλλική γλώσσα περιορίζεται στα σχολικά δρώμενα, εκτός από δύο μαθητές (ένα αγόρι και ένα κορίτσι) που ασχολούνται και πέραν του σχολείου. Όσον αφορά την επαφή τους με τους υπολογιστές, εκτός από τις σχολικές γνώσεις, αρκετοί έχουν περισσότερη εξοικείωση επειδή διαθέτουν δικό τους υπολογιστή (τέσσερις μαθητές). Με την ομάδα αυτή πραγματοποιήθηκε μία από τις διδασκαλίες που ακολουθούν.
3. Γ΄τάξη Γυμνασίου (σχολικό έτος 2000-2001) : ο αριθμός των μαθητών ανέρχεται στους 14, εκ των οποίων 4 αγόρια και 10 κορίτσια. Η δυναμική της ομάδας είναι διπολική (πολύ καλοί μαθητές και μαθητές κάτω του μετρίου), γεγονός που περιπλέκει την όλη διαδικασία εκμάθησης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η διαφορά γνώσεων και στάσης των μαθητών που εκδηλώνουν ενδιαφέρον, γίνεται αισθητή στο σύνολο των μαθημάτων και ότι οι υπόλοιποι μαθητές έχουν δεχθεί την κατάσταση αυτή ως έχει και καμία προσπάθεια υπέρβασης δεν παρατηρείται. Έτσι, καθημερινά η προσπάθεια των καλών μαθητών δοκιμάζεται, με αποτέλεσμα για μικρά διαστήματα να παρουσιάζεται μία χαλάρωση εκ μέρους τους, η οποία όμως γρήγορα ξεπερνιέται μέχρι την επόμενη φορά. Η ενασχόληση των μαθητών με τη γαλλική γλώσσα και τους υπολογιστές περιορίζεται στο σχολικό χώρο. Με την ομάδα αυτή πραγματοποιήθηκε μία από τις διδασκαλίες που αναπτύσσονται.
4. Α΄ τάξη Γυμνασίου (σχολικό έτος 2000-2001) : ο αριθμός των μαθητών ανέρχεται στους 12 εκ των οποίων 4 αγόρια και 8 κορίτσια. Η δυναμική αυτής της ομάδας χαρακτηρίζεται από πολυμορφία (πολύ καλοί μαθητές, μέσοι και κάτω του μετρίου). Όσον αφορά τη δραστηριοποίηση της ομάδας, η παθητικότητα κάποιων μαθητών συγκρούεται συνεχώς με την ενεργητικότητα

και την προσπάθεια των υπολοίπων σ'όλο το φάσμα των σχολικών δραστηριοτήτων, αλλά η αριθμητική υπεροχή των μέσων μαθητών διευκολύνει την διδακτική πράξη. Το σύνολο των μαθητών της ομάδας αυτής έρχεται για πρώτη φορά σε επαφή, τόσο με τη γαλλική γλώσσα όσο και με τους υπολογιστές. Με την ομάδα αυτή πραγματοποιήθηκε μία από τις διδασκαλίες που παρουσιάζονται.

Μέσα από την εφαρμογή μίας τέτοιας διδακτικής διαδικασίας έγινε προσπάθεια να επιτευχθούν στόχοι, όπως :

- Το άνοιγμα του σχολείου προς τον κόσμο και η γνωριμία μ'αυτόν μέσα από την εξοικείωση των μαθητών με τη νέα τεχνολογία και τις δυνατότητες που αυτή παρέχει.
- Η εξοικείωση του μαθητή με νέους τρόπους έρευνας, αναζήτησης στοιχείων και προσέγγισης της γνώσης.
- Η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση του μαθητή μέσω μιας πιο ολοκληρωμένης πληροφόρησης, που ενισχύεται από την άμεση γνώση και αντίληψη, γεγονός που οφείλεται καθαρά στη δυναμικότητα του Δικτύου, μια και σε αντίθεση με το βιβλίο υπάρχει διαφορά στην «αυθεντικότητα» των προσφερόμενων γνώσεων και στην «επικαιρότητα» αυτών.
- Η άμεση εμπλοκή των μαθητών και η ανάληψη ενεργητικού ρόλου απέναντι στις προτεινόμενες δραστηριότητες μέσω της αλληλεπίδρασης των συμμετεχόντων (εκπαιδευόμενου-εκπαιδευτή-υπολογιστή).
- Ο εμπλουτισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας με ένα εναλλακτικό μέσο παροχής γνώσης, ώστε η διαδικασία εκμάθησης να διευκολυνθεί και να αποδώσει περισσότερο, μια και είναι γνωστό ότι ο υπολογιστής και οι δυνατότητες του αποτελούν πόλο έλξης για τους νεαρούς σπουδαστές.
- Η δημιουργία ενός οικείου κλίματος και μίας ευχάριστης διδακτικής ώρας, όπου ο μαθητής δε φοβάται να κάνει λάθος, μια και θεωρεί τον υπολογιστή φίλο του και όχι κριτή, που επιτυγχάνονται με :
 - Ø Την προώθηση της μαθητοκεντρικής μεθόδου, που δίνει στον εκπαιδευτικό ως μέρος της ομάδας, έναν καθαρά συνεργατικό ρόλο.
 - Ø Τη δυνατότητα διοχέτευσης της ενεργητικότητας του μαθητή κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
 - Ø Και την εκμετάλλευση της εικόνας, του ήχου και της άμεσης απάντησης, που παρέχει ο υπολογιστής.

Όσον αφορά τα αναμενόμενα αποτελέσματα των διδασκαλιών που παρουσιάζονται, μπορούμε να διακρίνουμε δύο κατηγορίες :

1. τα ΓΕΝΙΚΑ, τα οποία είναι κοινά σε κάθε τέτοιου είδους εφαρμογή και έχουν να κάνουν με την επίδραση, που μπορεί να έχει η διδακτική πράξη που εξελίσσεται σε μία τεχνολογική τάξη, στην στάση και συμπεριφορά του μαθητή, στην εξοικείωσή του με το μάθημα-στόχο και στην απόδοσή του. Αξίζει να αναφέρουμε :
 - Ø Την πρόκληση ενδιαφέροντος.
 - Ø Την θετικότερη αντιμετώπιση του μαθήματος των γαλλικών, το οποίο ως γνωστόν είναι ένα από τα μαθήματα που βάλλονται, πολύ περισσότερο στη Σάμο, όπου παρατηρείται παντελής έλλειψη

- ερεθισμάτων και κινήτρων, όπως για παράδειγμα η επικοινωνία με τουρίστες κατά τους μήνες τουριστικής περιόδου.
- Ø Την δραστηριοποίηση του συνόλου των μαθητών.
 - Ø Την εξοικείωση με την ομαδική εργασία και την ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας.
 - Ø Την εξοικείωση με τη χρήση του υπολογιστή.
 - Ø Την εξοικείωση με τη γλώσσα-στόχο.
 - Ø Τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου .
 - Ø Την αποδοτικότερη επαναληπτική διαδικασία.
 - Ø Τη χρήση γνωστικών κεκτημένων και τη σύνδεση των νέων δεδομένων με προϋπάρχουσες γνώσεις.
 - Ø Τη γρηγορότερη και πιο αποτελεσματική εκμάθηση νέων δεδομένων.
 - Ø Την αυτο-αξιολόγηση των αποκτηθέντων γνώσεων.
2. τα ΕΙΔΙΚΑ, που στοχεύουν μέσω της επανάληψης, της εμβάθυνσης, της αφομοίωσης και της απόκτησης συγκεκριμένων κάθε φορά γνώσεων, σε προκαθορισμένους επιμέρους τομείς, όπως ένα γραμματικό ή συντακτικό φαινόμενο, ένα πολιτιστικό γεγονός, η απόκτηση συγκεκριμένου λεξιλογίου. Πρόκειται για επιθυμητά αποτελέσματα που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την εκάστοτε επιλεγμένη δραστηριότητα και θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ενδεικτικά :
- Ø Τη δραστηριότητα με τίτλο Εκπαιδευτικά παιχνίδια : Δημιουργία καρτών για τα Χριστούγεννα (Jeux éducatifs : création des cartes de Noël), όπου θέτουμε την καλλιτεχνική δραστηριότητα στην υπηρεσία της ξένης γλώσσας, και τη δραστηριότητα με τίτλο Ονομάζομαι (Je m'appelle), όπου ανατρέχουμε σε ασκήσεις, επιμένοντας στην διαφορά σχηματισμού του αρσενικού και θηλυκού γένους των επιθέτων και στη θέση των επιθέτων που δηλώνουν χρώμα και εθνικότητα σε σχέση με τους άλλους όρους μιας γαλλικής πρότασης. Αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι η καλλιέργεια κριτικής σκέψης, ώστε ο μαθητής να φτάσει, μέσα από παραδείγματα, να κατανοήσει ένα γραμματικό φαινόμενο και μέσα από μία λογική διαδικασία, να οδηγηθεί στον κανόνα χωρίς αυτός να του δίνεται εξ αρχής (méthode déductive).
 - Ø Τη δραστηριότητα με τίτλο Το καρναβάλι είναι σημαντικό για τους ανθρώπους; Τι πιστεύετε; (Le carnaval est-il important pour les gens? Qu'est-ce que vous croyez?), όπου, η συγκριτική μελέτη ελληνικής και ξένης κουλτούρας με έμφαση στην κατανόηση στοιχείων που τις ενώνουν ή αντιθέτως που τις διαφοροποιούν, η θετικότερη αντιμετώπιση της διαδικασίας αναζήτησης υλικού από διάφορες πηγές, η ανάπτυξη διερευνητικού και κριτικού πνεύματος και η αποτελεσματικότερη εκμάθηση και εξοικείωση με τη σύνταξη του γραπτού λόγου και τις αρχές που τον διέπουν, είναι κάποια από τα αποτελέσματα που αυτή επιδίωκε.

- Ø Τη δραστηριότητα με τίτλο Παιχνίδι ρόλων με χρήση Email (Jeu de rôle avec l'usage de l'Email), όπου, η εξάσκηση στη διατήρηση της επικοινωνίας και στη διεύρυνση μίας συζήτησης στη γαλλική γλώσσα είναι το αναμενόμενο αποτέλεσμα.
- Ø Τη δραστηριότητα με τίτλο Το νησί των ζωντανών οργανισμών (L'île des vivants), όπου, η απόκτηση συγκεκριμένου λεξιλογίου που αναφέρεται στις τρεις μεγάλες ομάδες (άνθρωποι, ζώα, φυτά), που συνθέτουν τη μεγάλη οικογένεια των ζωντανών οργανισμών, είναι το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Εξέλιξη Πειραματικών Διδασκαλιών

Εκπαιδευτικά παιχνίδια : δημιουργία καρτών για τα Χριστούγεννα (Jeux éducatifs : création des cartes de Noël)

Επιδιωκόμενοι διδακτικοί στόχοι ήταν η εκμάθηση των χρωμάτων, του σχηματισμού τους στα δύο γένη, και η εκμάθηση λέξεων και ευχών των Χριστουγέννων μέσω της δημιουργίας μιας ευχητήριας κάρτας, που κάθε μαθητής της Α΄τάξης του Γυμνασίου θα έδινε σε κάποιο συμμαθητή του, της Β΄ τάξης κατά την Χριστουγεννιάτικη γιορτή του σχολείου. Αρχικά δημιουργήσαμε μικρές ομάδες ανά υπολογιστή (τέσσερις των τριών μαθητών και μία των τεσσάρων), συνδεθήκαμε με το Internet και μεταβήκαμε στη σελίδα <http://quebecetel.com/noel>. Ακολούθησε ανάγνωση και επεξήγηση της σελίδας και η κάθε ομάδα επέλεξε τις εικόνες που προτιμούσε (χιονάνθρωπο, σπίτι του Αι-Βασίλη, μεγάλο πακέτο, ζωτικό) για τη δημιουργία της κάρτας. Στη συνέχεια μεταφέραμε τις εικόνες στο Photo paint, όπου οι μαθητές πειραματίστηκαν με τα χρώματα. Συγχρόνως οι μαθητές παρέλαβαν φωτοτυπίες με τα κυριότερα χρώματα και τη γαλλική τους ονομασία. Αφού οι ομάδες τελείωσαν τη φάση του χρωματισμού, κάθε μία με τη σειρά της περιέγραψε, στα γαλλικά, στις υπόλοιπες ομάδες τις εικόνες που είχε ετοιμάσει, με έμφαση στην επιλογή των χρωμάτων. Οι εικόνες μεταφέρθηκαν στο Word. Στον υπολογιστή κάθε ομάδας προϋπήρχε εγγεγραμμένο ένα αρχείο με το απαραίτητο λεξιλόγιο για τη δημιουργία ευχών, το οποίο ήδη είχε μελετηθεί στην τάξη σε προηγούμενο μάθημα. Κάθε ομάδα προχώρησε στις δικές της επιλογές και συνέθεσε ευχές, τις οποίες αντέγραψε στο αρχείο με τις εικόνες. Μετά από αρκετούς πειραματισμούς με τη γραμματοσειρά, το μέγεθος των γραμμάτων, τη στοίχιση και τα χρώματα, οι κάρτες εκτυπώθηκαν και προσφέρθηκαν στην Β΄ τάξη.

Ονομάζομαι (Je m'appelle)

Επιδιωκόμενοι διδακτικοί στόχοι ήταν η εξοικείωση με τον τρόπο παρουσίασης ενός ατόμου στα γαλλικά (όνομα, εθνικότητα και τόπος κατοικίας), με τη σύνταξη των ρημάτων ονομάζομαι και κατοικώ και με τις διαφοροποιήσεις των επιθέτων που δηλώνουν εθνικότητα μεταξύ αρσενικού και θηλυκού γένους. Αρχικά δημιουργήσαμε μικρές ομάδες ανά υπολογιστή (τέσσερις των τριών μαθητών και μία των τεσσάρων), συνδεθήκαμε με το Internet και μεταβήκαμε στη σελίδα <http://bama.ua.edu~pgolatodoss2/jemappelc.htm> . Ακολούθησε ανάγνωση και επεξήγηση της προτεινόμενης άσκησης, τύπου πολλαπλών απαντήσεων, και η κάθε ομάδα, με ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών της, προχώρησε σε συμπλήρωση των στοιχείων της φόρμας. Μετά την ολοκλήρωσή της στείλαμε τα στοιχεία και λάβαμε αποτελέσματα τα οποία και μελετήσαμε. Τυχόν λάθη

επεξηγήθηκαν και παρατηρήσεις, που οδηγούν στους κανόνες που διέπουν τα προς διδασκαλία φαινόμενα, έγιναν. Οι ομάδες επέστρεψαν στη φόρμα για να διορθώσουν κάποια στοιχεία και στη συνέχεια έστειλαν εκ νέου τη συμπληρωμένη φόρμα για να λάβουν αυτή τη φορά την επιβεβαίωση των απαντήσεων τους. Η δραστηριότητα έκλεισε με εκτύπωση της σωστά συμπληρωμένης φόρμας και με διανομή της σε κάθε μαθητή.

Το καρναβάλι είναι σημαντικό για τους ανθρώπους; Τι πιστεύετε;

(Le carnaval est-il important pour les gens ? Qu'est-ce que vous croyez ?)

Επιδιωκόμενοι διδακτικοί στόχοι ήταν η εξοικείωση με την έκφραση και τη σύνταξη του γραπτού λόγου, η εξοικείωση με την δομή ενός γραπτού κειμένου (πρόλογος, κυρίως θέμα, επίλογος), η απόκτηση νέου λεξιλογίου και η εμφάνιση στη μελέτη των εθίμων δύο λαών, μέσω της σύνταξης γραπτού κειμένου, εμπλουτισμένου με πληροφορίες και εικόνες από το Internet ή από περιοδικά και της δημιουργίας σελίδων παρουσίασης στον Κυβερνοχώρο, με αφορμή τις εορτές των Αποκριών. Στην πρώτη μας συνάντηση μετά τη διανομή και συζήτηση ερωτηματολογίου για την καθοδήγηση των μαθητών στην έρευνα και στην οργάνωση του κειμένου, χωριστήκαμε σε ομάδες ανά ζεύγη. Κάθε ομάδα ανέλαβε ένα κομμάτι της έρευνας και ξεκίνησε η ερευνητική διαδικασία, η οποία περιελάμβανε τρία διαφορετικά στάδια. Αρχικά, συγκέντρωση προϋπαρχουσών γνώσεων των μαθητών, στη συνέχεια έρευνα μέσω Internet (κείμενα και φωτογραφίες) και τέλος συγκέντρωση στοιχείων από γαλλικό τύπο. Οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις που επισκεφτήκαμε ήταν αρκετές. Αναφέρουμε ενδεικτικά κάποιες από αυτές :

<http://www.brasil-carnaval.com/press.html>

<http://www.veracruz-turismo.gob.mx/carnaval.htm>

<http://www.ota.gr/xanthi/carnival99/tzaros.html>

<http://www.rethymnon.com/rodol.htm>

<http://lysippos.achaios.ypepth.gov.gr/schools/epl-patras/fes-trad/fest/festhtm/fr-carn.htm>

<http://www.little-france.com/perpignan/ot-an067.html>

<http://www.roidesodysses.com/f/indexf.html>

<http://www.bugeurope.com/festivals/feb002.html>

Όσο για το γαλλικό τύπο, χρήσιμα στοιχεία σε γλωσσικό επίπεδο κατανοητό για τους μαθητές βρήκαμε κυρίως στο γαλλικό περιοδικό για εφήβους C'est facile και στη γαλλική εφημερίδα Gros plan. Ακολούθησε σύνταξη επιμέρους κειμένων, επεξεργασία και διόρθωση, μέχρι τη σύνταξη της τελικής μορφής, δακτυλογράφηση του τελικού κειμένου στο Word, εμπλουτισμός του με ειδικό φόντο και εικόνες και μετατροπή των αρχείων σε web pages. Στην τελευταία μας συνάντηση, επιχειρώντας ένα άνοιγμα προς το εκπαιδευτικό σύνολο του νησιού, προχωρήσαμε στη δημιουργία και αποστολή διαφημιστικού Email προς άλλα σχολεία της Σάμου. Σήμερα η εργασία είναι δημοσιευμένη στο site της Δευτεροβάθμιας Διεύθυνσης Σάμου στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.dide.sam.sch.gr>.

Παιγίδι ρόλων με χρήση Email

(Jeu de rôle avec l'usage de l'Email στα γαλλικά)

Επιδιωκόμενοι διδακτικοί στόχοι ήταν :

α) Η αξιολόγηση των δυνατοτήτων των μαθητών να εκφραστούν στη γαλλική γλώσσα γύρω από απλά καθημερινά θέματα, όπως η παρουσίαση του εαυτού τους, οι δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο τους και η σχολική και προσωπική τους ζωή.
 β) Η εξοικείωσή τους με την έκφραση και τη σύνταξη του γραπτού λόγου.
 γ) Η εξοικείωση με εκφράσεις-ιδιώματα σε συνδυασμό με την εμβάθυνση σε πολιτιστικά στοιχεία του Γαλλικού λαού, όπως ο χαιρετισμός μεταξύ φίλων και η απόδοση της ηλικίας μέσω ενός παιχνιδιού ρόλων, το οποίο, στηριζόμενο στην δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας, καλεί τους μαθητές που μετέχουν, να αλληλογραφίσουν ανά ζεύγη ακολουθώντας προτεινόμενες κατευθύνσεις και επιλέγοντας από εναλλακτικές προτάσεις που τους παρέχονται. Τελικός στόχος ήταν η εδραίωση μιας υποτιθέμενης «ελληνο-γαλλικής φιλίας». Καθώς κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της διδασκαλίας αυτής το εργαστήριο υπολογιστών αντιμετώπιζε προβλήματα σύνδεσης στο Internet, η όλη δραστηριότητα ήταν εικονική. Από προηγούμενο μάθημα δόθηκαν οδηγίες στην ελληνική γλώσσα σχετικά με τη διαδικασία δημιουργίας λογαριασμού Email, αποστολής και λήψης Email, και σχετικά με την εξέλιξη της διδασκαλίας, ώστε οι μαθητές να προετοιμάσουν χρήσιμες εκφράσεις στη γαλλική γλώσσα.

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε δύο ομάδες με ίσο αριθμό μελών, την ομάδα α' που αποτελούνταν από γάλλους εφήβους και την ομάδα β' που αποτελούνταν από έλληνες έφηβους. Ο καθορισμός των ζευγαριών έγινε μέσω της ακόλουθης διαδικασίας :

α) Λήψη Email από την σελίδα αλληλογραφίας (page des correspondants) γνωστού γαλλικού εφηβικού περιοδικού (*Allons-y*), που παρακινεί την ομάδα των γάλλων να αναζητήσει νέες γνωριμίες. β) Αποστολή Email στον συντάκτη του περιοδικού (ρόλο που παίζει ο καθηγητής) με γενική περιγραφή του τι ζητάει κάθε μέλος της α' ομάδας και γ) Ανταπάντηση που προτείνει τις διευθύνσεις των μελών της β' ομάδας. Αφού η επικοινωνία άρχισε, συνεχίστηκε με ανταλλαγή συνεχόμενων Email, τα οποία πραγματοποιούνταν κάθε φορά με χρήση του εικονιδίου *Απάντηση*, έτσι ώστε κάτω από τις απαντήσεις των δευτέρων να υπάρχουν οι ερωτήσεις των πρώτων. Στο τέλος της διαδικασίας, η ηλεκτρονική αλληλογραφία εκτυπώθηκε και έγινε διανομή στους μαθητές.

Το νησί των ζωντανών οργανισμών

(L'île des vivants)

Επιδιωκόμενοι διδακτικοί στόχοι ήταν :

α) Η εξοικείωση με τη γλώσσα-στόχο.

β) Η απόκτηση, με τρόπο ελκυστικό, νέου λεξιλογίου και γνώσεων γύρω από τον κόσμο των ζωντανών οργανισμών (κατηγορίες ζώων και αντιπροσωπευτικά είδη, είδη φυτών και μέρη που τα συνθέτουν).

γ) Η συνειδητοποίηση διάσπαρτων γνώσεων που προϋπήρχαν για άλλους λαούς και η σύνδεση με καινούργιες πληροφορίες μέσω παιχνιδιού πολλαπλών απαντήσεων.

δ) Η αυτο-αξιολόγηση των μαθητών μέσω παιχνιδιών και ερωτηματολογίων που παρείχαν τη δυνατότητα επιστροφής για επεξηγήσεις και διόρθωση τυχόν λαθών.

Αρχικά, δημιουργήσαμε μικρές ομάδες των δύο ατόμων ανά υπολογιστή, συνδεθήκαμε με το Internet, μεταβήκαμε στη σελίδα

<http://www.quebecitel.com/escale/hallow96/maison2.htm> και επιλέξαμε να

επισκεφτούμε το νησί των ζωντανών οργανισμών, το οποίο περιλαμβάνει έξι (6)

διαφορετικούς τομείς. Ακολούθησε ανάγνωση και επεξήγηση των κανόνων, που ορίζουν το παιχνίδι, καθώς επίσης και των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και η κάθε ομάδα, με ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών της, προχώρησε τμηματικά σε συμπλήρωση των στοιχείων στις διάφορες φόρμες. Ανά πάσα στιγμή οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να γνωρίζουν τα λάθη τους και να προβαίνουν σε διορθώσεις πριν προχωρήσουν, γεγονός που οφείλεται στο ότι το συγκεκριμένο site βασίζεται αποκλειστικά στη Διάδραση μαθητή/υπολογιστή. Προσφορά γνώσεων, επίδραση στην προσφερόμενη γνώση και άμεση αξιολόγηση της αποκτηθείσας γνώσης ήταν ο άξονας γύρω από τον οποίο κινούνταν οι δραστηριότητες. Διαδοχικά οι μαθητές περιπλανήθηκαν στους έξι τομείς. Ένας από αυτούς, τους προσέφερε τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με τη συνεργασία προγραμμάτων. Έτσι, επέλεξαν ασπρόμαυρες εικόνες από το ζωϊκό βασίλειο, τις μετέφεραν στο Photo paint και τις χρωμάτισαν. Η δραστηριότητα έκλεισε με εκτύπωση εργασιών και διανομή στους μαθητές.

Αποτελέσματα – Σχόλια – Προβληματισμοί

Είναι γεγονός, ότι τέτοιου είδους διδασκαλίες δίνουν νέα πνοή στην κλασσική διαδικασία διεξαγωγής μίας διδακτικής ώρας. Οι εντυπώσεις των μαθητών είναι θετικές. Η χρήση υπολογιστών και η διδασκαλία μέσω αυτών αντιμετωπίζονται ως παιχνίδι, βοηθώντας τους μαθητές να εξοικειωθούν τόσο με τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα όσο και με την ξένη γλώσσα. Παράλληλα, η θέληση τους να μετέχουν στις διάφορες δραστηριότητες συχνά εκπλήσσει. Η επιθυμία επανάληψης είναι έντονη, παρ'όλο που κάθε τέτοια διαδικασία συνήθως αποτελεί αφητηρία για περαιτέρω εργασία στο σπίτι. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε, ότι :

- Ø Στη δραστηριότητα με τίτλο Το νησί των ζωντανών οργανισμών (L'île des vivants) και μετά την ολοκλήρωση της δραστηριοποίησης στο εργαστήριο των υπολογιστών, οι μαθητές ανέλαβαν να φτιάξουν ανά ζεύγη τα δικά τους ερωτηματολόγια, που θα αποδείκνυαν αν ένας οργανισμός είναι ζωντανός, συντάσσοντας απλά σχόλια τόσο για τις επιτυχημένες όσο και για τις αποτυχημένες προσπάθειες.
- Ø Στη δραστηριότητα με τίτλο Ονομάζομαι (Je m'appelle) μετά την έξοδο από το εργαστήριο των υπολογιστών, οι μαθητές ανά ζεύγη κλήθηκαν να προετοιμάσουν προφορικό διάλογο γνωριμίας/παρουσίασης αξιοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησαν.

Είναι σίγουρο ότι η Διάδραση μεταξύ των συμμετεχόντων σε όλα τα επίπεδα, δηλαδή μαθητή-εφαρμογής, δασκάλου-μαθητή και δασκάλου-εφαρμογής, κύριο στοιχείο αυτής της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αποτελεί το βασικό παράγοντα αλλαγής της συμπεριφοράς των μαθητών μας. Στην τεχνολογική τάξη, η παθητικότητά τους δίνει σιγά-σιγά τη θέση της στο ενδιαφέρον κυρίως από τη στιγμή που συνειδητοποιούν, ότι τα αποτελέσματα της δράσης τους φαίνονται άμεσα και ότι, κάθε δράση πάνω στον υπολογιστή έχει να επιδείξει και μία αντίδραση αυτού, που θα τους φέρει ένα βήμα πιο μπροστά στην εξέλιξη της συγκεκριμένης δραστηριότητας αλλά και της μάθησης. Σ'αυτό το σημείο πρέπει να αναφέρουμε την ύπαρξη προβλημάτων κατά την πραγματοποίηση των Πειραματικών Διδασκαλιών που κυρίως συνοψίζονται σε τεχνικά προβλήματα, όπως αδυναμία σύνδεσης σε δίκτυο ή στο Internet, αδυναμία

αναγνώρισης της δισκέτας ή του εκτυπωτή, κ.α. Μικρά γεγονότα που έχουν σαν αποτέλεσμα η διαδικασία της διδασκαλίας να γίνεται δυσκολότερη και πιο κουραστική. Διότι ήδη από τη φύση της απαιτεί, εκ μέρους του εκπαιδευτικού, αρκετή προετοιμασία και πολύ καλή οργάνωση, ώστε να μην χαθεί πολύτιμος χρόνος και η όλη δραστηριότητα να λειτουργήσει θετικά για το σύνολο των συμμετεχόντων (σωστή και γρήγορη καθοδήγηση). Η διδακτική ώρα δε φαίνεται να επαρκεί λόγω όχι μόνο των τεχνικών προβλημάτων και της μη εξοικείωσης των παιδιών με τους υπολογιστές αλλά και λόγω του αριθμού των μαθητών που πρέπει κάθε φορά να συντονιστούν και του αρχικού χρόνου προσαρμογής και έναρξης αυτής καθ' αυτής της διδασκαλίας.

Διαφαίνεται, λοιπόν, ότι η εξέλιξη αυτή στο χώρο του σχολείου δεν θα είναι χωρίς συνέπειες στην οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος, στα ωράρια, στη διάταξη των τάξεων και στον αριθμό των μαθητών ανά τάξη. Ίσως θα ήταν καλύτερα οι δραστηριότητες αυτές να έχουν διάρκεια δύο συνεχόμενων διδακτικών ωρών μειώνοντας έτσι την απώλεια χρόνου από προβλήματα τεχνικά ή προσαρμογής.

Πρόβλημα αποτελεί και η ανάγκη διδασκαλίας της χρήσης του υπολογιστή από καθηγητές άλλων γνωστικών αντικειμένων, πράγμα που αναγκάζει τον εκάστοτε καθηγητή να είναι γνώστης Πληροφορικής και αυξάνει τον αριθμό των καθηγητών, που δεν θα επιχειρήσουν να πραγματοποιήσουν τέτοιες διδασκαλίες στο εργαστήριο υπολογιστών, γιατί δεν αισθάνονται έτοιμοι να επωμιστούν το βάρος του νέου ρόλου του εκπαιδευτικού-χρήστη των Νέων Τεχνολογιών. Θα ήταν καλύτερο οι Πειραματικές Διδασκαλίες να γίνονται σε συνεργασία με τον καθηγητή Πληροφορικής, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται αποδοτικότερη αξιοποίηση τους. Προφανώς, η εκπαίδευση των καθηγητών στις νέες τεχνολογίες είναι απολύτως απαραίτητη.

Κλείνοντας, και σε μια σύντομη προσπάθεια αξιολόγησης, μπορούμε να πούμε, ότι :

- Στη διδακτική πράξη και στη μαθησιακή εμπειρία, η εισαγωγή των Νέων Τεχνολογιών στο σχολείο, θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές, η εξασφάλιση της θετικής επίδρασης των οποίων, απαιτεί την άμεση ανάπτυξη μεθόδων και λογισμικού που θα προάγουν τις δυνατότητες των Νέων Τεχνολογιών και την κατάλληλη προετοιμασία του εκπαιδευτικού δυναμικού.
- Σε ατομικό επίπεδο, τόσο η ακαδημαϊκή γνώση όσο και οι δεξιότητες και στάσεις των μαθητών, επηρεάζονται θετικά σε ποσοστά ανάλογα με τις προηγούμενες επιδόσεις τους.
- Σε επίπεδο ομάδας, καθώς η εργασία σε μικρές υπο-ομάδες παίρνει άλλη διάσταση, παρατηρείται ανάπτυξη της δυνατότητας παραγωγής συλλογικού έργου και καλλιεργείται η έννοια της συνεργασίας και της ομάδας, ως οντότητας.
- Σε επίπεδο διδάσκοντα, η διαδικασία αξιοποίησης των Νέων Τεχνολογιών είναι μία πρόκληση. Προσφέρει δυνατότητες και πληροφορίες για αποδοτικότερη διδασκαλία, αλλά συγχρόνως απαιτεί αλλαγή διδακτικής μεθοδολογίας, πολύωρη προετοιμασία, εντός και εκτός του εργαστηρίου, αυστηρή οργάνωση και προγραμματισμό.

Πολλοί αναρωτιούνται, αν τέτοιου είδους πρακτικές εγκυμονούν κινδύνους. Η καθημερινότητα όμως αποδεικνύει, ότι ο μόνος κίνδυνος είναι η απραξία.